

Posudek školitele disertační práce „Jauerer Schlossbibliothek Otto des Jüngeren von Nostitz“

Richard Šípek se studiem knižní proveniencí zabývá řadu let. Již při dvou odborných praxích během vysokoškolského studia v Roudnické lobkowiczské knihovně spolupracoval na průzkumu provenienčních záznamů ve starých tiscích oddělení teologie v této knihovně. Jednalo se o svého druhu průlomový projekt na území České republiky. Poprvé byl v české knihovně proveden provenienční průzkum v takovém měřítku.

Protože se o problematiku proveniencí v historických knihách zajímal hlouběji, navrhla jsem mu jako téma diplomové práce zpracování knihovny hornofalckého lobkowiczského správce Christopha Philippa Zickela, která byla objevena ve fondu Roudnické lobkowiczské knihovny díky plošnému provenienčnímu průzkumu. Práci zpracoval nadprůměrně dobře.

Výzkum proveniencí v historických knihách je poměrně novou metodou zkoumání historických fondů a na území České republiky je zatím na samém začátku. Proto jsem uvítala zprávu od Richarda Šípka o probíhajícímu projektu, který má vytvořit metodiku pro zápis knižních proveniencí, která by odpovídala české katalogizační tradici.

Výzkum Nostické knihovny jsme jako téma jeho doktorandského studia vybrali společně, protože má do knihovny dobrý přístup jako zaměstnanec Knihovny Národního muzea, která Nostickou knihovnu spravuje. Sepsání celé práce v německém jazyce jsem mu doporučila vzhledem k cílové skupině historiků, kteří se věnují dějinám Slezska. Většina silesiografických prací dosud vychází v polském a v německém jazyce, který je srozumitelný i pro polské badatele zabývající se tímž tématem. Richard Šípek začal v průběhu psaní disertační práce pracovat v redakční radě *Roczniku bibliotecnych* a v *Radie Programowej Książnicy Cieszyńskiej* a se slezskými badateli z oboru knihovnědy a historie je tedy v častém kontaktu.

Při psaní postupoval doktorand obdobně jako v případě své diplomové práce, a tedy tak, jak je v těchto případech obvyklé. Popsal podrobně osobu majitele knihovny Ottu z Nostic a prostředí, ve kterém knihovna vznikala. Podrobná biografie Ottu z Nostic čerpá z několika návštěv Richarda Šípka ve wroclawském Státním archivu a Univerzitní knihovně, kde nasbíral potřebné podklady. Poměrně zdařilý je i kulturní a sociální obraz Slezska v době, kdy Ottova knihovna vznikala. Popis tematického složení Nostické knihovny je zpracován stručně, ale v podstatě výstižně. Podrobnější popis přinese teprve nová katalogizace Nostické knihovny, o níž se doktorand také zmiňuje.

Richard Šípek kombinoval informace z knih z Nostické knihovny s archiváliemi českých i zahraničních archivů. Díky tomu se mu podařilo napsat zajímavou pasáž o nákupech knih, pro Nostickou knihovnu a podrobně zpracovat osobu jezuitu a vzdělance Theodora Moreta, který pro Nostice zajišťoval dodávky knih.

Práce Richarda Šípka nemohla z důvodu rozsahu pojmout a zpracovat všechny provenienční záznamy v knihách a u některých to nejspíš nebude možné ani v budoucnu. Přesto se mu podařilo vybrat podstatné knižní celky a majitele, kteří byli významní pro fungování soudobé společnosti vzdělavců, lékařů, básníků, historiků, duchovní. V závěrečné části věnované stručným portrétům nejvýznamnějších majitelů knih se mu podařilo vystihnout ty podstatné a ve stručnosti u nich uvést jejich životní osudy, které se odrazily také v podobě jejich knihoven.

Za velmi přínosné považuji doktorandovy studijní cesty do Vratislavi a Berlína. Především jeho studijní pobyt ve Vratislavské Univerzitní knihovně, během něhož úspěšně identifikoval staré tisky provenienčně důležité pro jeho práci a sestavil jejich soupis.

Studijní cesty a nákup odborné literatury financoval z prostředků podpůrných grantů Univerzity Karlovy a Národního muzea, které se mu podařilo získat.

Ráda bych ocenila rovněž publikační činnost Richarda Šípka, v níž během práce na disertaci zveřejňoval průběžné výsledky svého výzkumu. K problematice Nostické knihovny vydal celkem 8 článků v periodikách a příspěvcích ve sbornících, a to čtyři v češtině a čtyři v němčině. Výsledky své práce prezentoval také anglicky na konferenci v Chawtonu a Londýně. Jeho disertační práce by měla v tomto či v příštím roce vyjít tiskem.

Na závěr bych ráda zdůraznila, že disertace Richarda Šípka není pouze samoučelnou prací, ale představuje důležitý krok v provenienčním výzkumu českých, moravských a slezských historických knižních fondů, který v současnosti probíhá a disertace *Jauerer Schlossbibliothek Otto des Jüngeren von Nostitz* je dalším dílkem, který doplní mozaiku knihovědného zpracování historických knižních fondů na českém území.

Předložená disertační práce je zpracována na dobré vědecké úrovni a významnou měrou přispívá k vývoji metodologie výzkumu knižní provenience, proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 2. 4. 2013,

Dott. Laura De Barbieri

